

WELKOM & DOEL

Doelen van deze workshop

- Reflecteren op de bedoeling van de TOM-voorziening
- Uitwisseling van ervaringen tussen scholen
- Leren van elkaars do's & don'ts
- Input ophalen voor de doorontwikkeling van TOM binnen het SWV

Vandaag nemen jullie mee:

- inzichten uit andere scholen
- praktische ideeën voor jullie eigen TOM

PRIKKELENDE STELLINGEN OVER DE TOM-VOORZIENING

- “Een TOM-voorziening faalt als leerlingen er te lang blijven.”
- “Als de mentor niet meedoet, werkt TOM nooit optimaal.”
- “TOM moet geen plek zijn voor wat de school zelf niet kan oplossen.”
- “Re-integratie begint niet aan het einde van het traject, maar op dag één.”

DE BEDOELING VAN TOM

- TOM is geen klas, maar een binnenschoolse voorziening die leerlingen tijdelijk ondersteunt zodat zij weer optimaal kunnen deelnemen aan het reguliere onderwijs.
- Analyse → Traject → Re-integratie
- Belangrijk is dat TOM nooit een eilandje wordt maar onderdeel van de ondersteuningsstructuur van de school.

WERKVORM 1 – SPIEGEL OP HET KADERPLAN

Tijd: 10 minuten

Bespreek in groepjes van 4-5 personen

- Wat is bij jullie écht de bedoeling van TOM?
- Waar zit de grootste kracht in jullie TOM? Of waar gaat deze in zitten?
- Waar schuurt het nog? Waar verwacht je dat het gaat schuren?
- Waar ben je (nu al) trots op met betrekking tot je TOM-voorziening?
(zet je naam en e-mail erbij zodat je collega's contact met je op kunnen nemen)
- **Output: 2 post-its (kans + risico)**

TOM op het François Vatel VMBO

De TOM-voorziening biedt interne, tijdelijke ondersteuning aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte binnen de school.

Trajectgroep

- (Tijdelijke) begeleiding in kleine groep
- Focus op structuur, motivatie en schoolritme

Trainingen

- Planning & Structuur
- Weerbaarheid
- Emotieregulatie
- Sociale vaardigheden

Coaching en ondersteuning

- Individuele coaching voor leerlingen
- Consultatie en ondersteuning voor docenten

Ervaringen uit de praktijk: leerling & ouder aan het woord

Vandaag nemen een leerling en zijn moeder jullie kort mee in hun ervaring met het TOM-traject.

- Wat maakte dat school (weer) lukte?
- Wat heeft de TOM-voorziening voor hen betekend?
- Wat heeft geholpen in de begeleiding en re-integratie?

Het TOM-traject in één oogopslag op de Vatel

- **1 Analyse**
 - Signalering door mentor
 - Aanmeldformulier leerlingondersteuning
 - Analyse door COPA en TOM-coördinator (TBF)
 - Routebepaling: **TOM of JES**
 -
- **2 Traject**
 - Startgesprek met leerling, ouders en mentor
 - Doelen formuleren
 - OPP opstellen
 - Trajectgroep / coaching / trainingen
- **3 Re-integratie**
 - Gefaseerde terugkeer naar de klas
 - Handelingsadviezen voor docenten
 - Monitoring en evaluatie
- **4 Borging**
 - Mentor blijft betrokken
 - Evaluatie van het traject
 - Leerling vervolgt onderwijs in de klas

Aanmeldprocedure en TOM-traject

1. Signalering door mentor

- Zorgen rondom gedrag, motivatie, werkhouding of welbevinden worden gesignaleerd en besproken met leerling en eventueel ouders.

2. Aanmeldformulier leerlingondersteuning

- De mentor brengt zorgen, context en onderwijsbehoeften in kaart.

3. Analyse door COPA en TOM-coördinator

- Analyse van de ondersteuningsvraag met behulp van het TBF.
Routebepaling: **TOM-traject of JES-route.**

4. Start TOM-traject

- Startgesprek met leerling, ouders, mentor en TOM-begeleider.
Doelen formuleren en **OPP opstellen** (bij trajectgroep of coaching).

5. Uitvoering en begeleiding

- Trajectgroep, coaching of trainingen gericht op motivatie, structuur, vaardigheden en welbevinden.

6. Evaluatie

- Elke 6–8 weken evaluatie van doelen en voortgang.

7. Re-integratie

- Gefaseerde terugkeer naar de klas met duidelijke afspraken en handtekeningen van de docenten.

Bemensing van de TOM-voorziening op het François Vatel VMBO

Dit is hoe wij de TOM-voorziening momenteel hebben ingericht op het François Vatel VMBO.

- **2 × 0,4 fte docenten**
Begeleiding van de trajectgroep leerlingen
- **0,6 fte TOM-coördinator**
Coördinatie van de voorziening, analyse van aanmeldingen en afstemming met mentoren en COPA
Daarnaast verzorgt zij trainingen, individuele coaching en ondersteuning van docenten.

Uitdagingen uit de praktijk van onze TOM-voorziening

Naast mooie resultaten komen we in de praktijk ook deze uitdagingen tegen

- **Organisatie**
- Continuïteit bij uitval of ziekte van TOM-medewerkers
- Voorkomen dat TOM een veredeld huiswerkinstituut wordt
- **Leerlingniveau**
- Leerlingen die niet naar school willen komen
- Leerlingen die ook binnen TOM begeleiding niet accepteren
- TOM als te aantrekkelijke, prikkelarme plek waardoor terugkeer lastig wordt
- **Onderwijs en team**
- Situaties waarin het structureel niet lukt binnen een klas of bij een docent
- Het vergroten van handelingsbekwaamheid van docenten, zodat TOM geen constante uitstroomplek wordt
- **Praktisch**
- Het zorgvuldig en volledig invullen van het aanmeldformulier
(samen met mentor invullen werkt het beste)

De 5 succesfactoren van een TOM-voorziening

1. **Heldere toeleidingsroute:** Een duidelijke en eenduidige route van signalering tot plaatsing: mentor → aanmelding → analyse (COPA/JES + TOM) → routebepaling.
2. **Tijdelijk en doelgericht traject:** TOM is een tijdelijke interventie met duidelijke doelen en evaluatiemomenten. De ondersteuning is zo kort als kan en zo lang als nodig, met focus op terugkeer naar de klas. Na re-integratie blijft TOM beschikbaar als steunpunt.
3. **Samenwerking binnen de school:** Mentor, TOM-begeleider, COPA, ouders en eventueel jeugdhulp werken samen vanuit één plan.
4. **Ondersteuning van docenten:** TOM ondersteunt niet alleen leerlingen, maar ook docenten met observaties, coaching en handelingsgerichte adviezen.
5. **Sterke focus op re-integratie:** Vanaf de start van het traject wordt gewerkt aan een duurzame terugkeer naar de reguliere klas.

Opbrengsten werkvorm: spiegel op het kaderplan

- **Bedoeling van TOM**
- Leerlingen binnenboord houden
- (Tijdelijke) interventie gericht op terugkeer
- Passende plek voor elke leerling
- Voorkomen van thuiszitten / stimuleren van re-integratie
- Preventief werken (niet pas als het escaleert)

Opbrengsten werkvorm: spiegel op het kaderplan

- **Kracht van TOM**
- Betrokkenheid van docenten en mentoren
- Denken in kansen en mogelijkheden
- Veilige, prikkelarme plek voor leerlingen
- Coaching en maatwerk (ook buiten TOM)
- Aanwezigheid van expertise binnen school

Opbrengsten werkvorm: spiegel op het kaderplan

- **Waar schuurt het?**
- Re-integratie blijft complex (terug de klas in)
- Afstemming met docenten en team
- Onduidelijkheid over rollen en verwachtingen
- Administratieve druk (o.a. Magister)
- Ouders en leerlingmotivatie
- Grenzen van de doelgroep / complexiteit problematiek

Opbrengsten werkvorm: spiegel op het kaderplan

- **Wat valt op**
- TOM is niet alleen leerlingondersteuning maar vraagt teamontwikkeling en organisatiekracht

AFSLUITING

- Wat neem je morgen mee naar school?
- Maak een foto van de 'Trots op TOM-kaartjes' zodat je van elkaars expertise gebruik kan maken.
- Wil je meer informatie. Weet ons dan te vinden op de site van het SWV: Traject-op-maat voorziening: <https://www.swvzhw.nl/voor-scholen/traject-op-maat-voorziening/>
- Wil je meer weten over de TOM op het François Vatel VMBO mail dan naar Femke Bulder: bld@vatel.nl

